

920/0028/25 noiembrie 1980

6287
STRICT SECRET
Ex. nr. _____

N O T A

Am vizitat în ziua de 18 noiembrie a.c. la domiciliul său pe d-rul JOVIN.

În primul rînd i-am arătat marea mea părere de rău, că din motive absolut obiective, - negăsirea unei posibilități de cazare și lipsa mea de fonduri materiale, nu am întreprins călătoria proiectată în apus. M-a sfătuit să nu plec în plină iarnă, atît pentru faptul că hătelurile se scumpesc cu 20%, cît și pentru faptul că în orice caz, o găzduire a mea, la vreun român, este mult mai dificilă în perioada de iarnă.

El crede totuși, că prin corespondență va aranja cu un amic al său, pe nume BEZA, să fiu primit și cazat la el, în primăvara sau vara viitoare și în acest sens, să-l vizitez prin februarie, cînd speră să aibă răspunsul dău.

Ca și rîndul trecut, mi-a făgăduit că îmi va da o serie de recomandări, care să mă introducă la oricine doresc, în străinătate și mai ales la Paris, întrucît acest BEZA are legături intime cu toată emigrația română din Paris.

Dorind să aflu dacă el personal - doctorul JOVIN - nu are în intenție să meargă la Paris, mi-a răspuns negativ.

Din comentariile făcute, rezultă următoarele :

Rezultatul alegerilor prezidențiale din S.U.A. reprezintă un fapt de mare importanță; americanii, care sînt împotriva războiului și a înarmărilor, chiar în situația că propaganda electorală s-a bazat pe necesitatea înarmărilor, care aduce mărirea impozitelor, votul s-a dat lui Reagan, cu o majoritate încă necunoscută vreodată în alegerile prezidențiale din S.U.A.

Desigur, aceasta nu înseamnă că războiul ar deveni iminent, dar că S.U.A. va deține supremația în armament, ceea ce va crea mare îngrijorare pentru U.R.S.S.

Rezultatul alegerilor este caracterizat prin : ridicarea forței armate a S.U.A. și adîncirea diferendelor cu U.R.S.S.

././.

- 2 -

- aceste fapte nu au constituit un secret, ci baza luptei electorale.

Deci, un prim punct încurajator, conferința de la Madrid. D-rul JOVIN crede că deși nu va avea rezultatele dorite, va fi mult mai importantă decât precedentă conferință de la Belgrad, imperialismul sovietic va fi demascat, mai ales pe problema invadării Afganistanului și va avea cu totul altă importanță în problema drepturilor omului, problemă în care s-au făcut și se fac intervenții ne-numărate din țările aparținând blocului sovietic.

Deja aceste probleme au fost foarte serios atacate, de toate delegațiile din afara blocului sovietic, așa cum ne informează postul de radio Europa Liberă, care pentru noi reprezintă singura posibilitate de informație.

Lipsa totală de informație în țara noastră.

Dacă ne-am rezuma numai la informațiile care ni se dau, noi nu am cunoaște nimic. Noi nu știm nici până acum unde este înmormântat IULIU MANIU, nu știm nimic unde și dacă mai există CONSTANTIN PIRVULESCU, la radio și T.V. nu apare niciodată vreun ministru sau primul ministru, ci numai conducătorul.

D-rul JOVIN menționează că așa cum a fost ostilă presa franceză cu conducerea de stat a României la vizita făcută în Franța, la fel presa scandinavă este foarte ostilă cu ocazia vizitei în curs de desfășurare, care a arătat că în România este cea mai stalinistă dictatură din blocul sovietic, că drepturile omului sînt desconsiderate că libertatea este sugrumată, că aprovizionările cu articole de primă necesitate sînt foarte deficiente, că cenzura este severă.

În sfîrșit, repetă sloganul dictaturei personale, cultul personalității, luxul și cheltuielile imense care se fac cu ocazia vizitelor în străinătate, unde conducerea merge cu o întreagă cameră, cu televiziunea etc.

Întrebat de evenimentele din Polonia, este de părere că mișcarea provocată de sindicatele libere este de o importanță capitală, desfășurîndu-se într-o țară în care libertatea și chiar proprietatea personală - este mult mai evidentă decât la noi, țară în care staționează trupe sovietice, care nu au avut curajul să intervină brutal ca în Cehoslovacia și care probabil nici nu va interveni.

Acțiunea sindicală, chiar dacă nu urmărește, sau dacă urmărește nu poate să aducă prefaceri sociale ca schimbări de regim, demonstrează totuși că o luptă împotriva stăpînirii poate să se

producă și cum stăpînirea a fost obligată să o accepte măcar în parte, reprezintă un punct de plecare, care nu se știe unde va ajunge, nu numai pe scară națională, dar chiar internațională.

Deja se pare că o oarecare influență a avut și în țara noastră.

Este pentru prima oară, cînd la noi, o lege se votează altfel decît a fost publicată în proiect, este vorba de legislația locativă - opinia publică a fost în stare să reacționeze și anume au reacționat acei care dispuneau de a doua locuință de recreație; conducerea a fost obligată să cedeze - și cedînd, a făcut o mare greșală de tact - spune JOVIN. Eu cred, adaugă el, că poate sub îndemn sovietic, sau din alte motive, există cineva care îndeamnă conducerea spre greșeli.

Opinia publică este nemulțumită.

În primul rînd că dacă acei care beneficiază de dispozițiile legii - contrarii celor prevăzute în proiect - sînt mulțumiți, s-a creat o altă serie de nemulțumiți, aceea care aveau în intenție să-și construiască a 2-a locuință.

În al doilea rînd s-a demonstrat că acei care au manifestat tendință de imburghezire, denunțată și combătută de însăși conducerea statului, au cîștigat partida, dar muncitorii, care - așa cum este normal - invidioși pe vîrfurile imburghezite, alături de cei care în mod cinstit fac eforturi pentru a-și construi o locuință personală, văd că dreptatea este tot a celor care se lăfăiesc în huzur.

Normal era - și aici constă greșala - să fi rămas vechile dispoziții prin care oricine are drept la a doua locuință personală; s-ar fi evitat înfrîngerea și nemulțumirile create.

Explicația că la noi se ține seamă de opinia publică, manifestată prin intervenții care au putut să apară și în presă - atitudine democrată - demonstrează că revenirea asupra proiectului, s-a făcut exclusiv sub presiunea evenimentelor din Polonia, și s-a întors ca un bumerang împotriva regimului.

Dar, am întrebat eu, în situația actuală, care este atît de încordată, internațional, cu Afganistanul, cu conferința de la Madrid, unde toate vocile s-au pronunțat împotriva imperialismului sovietic, cu războiul Irak - Iran, cu evenimentele din Polonia, cu alegerile prezidențiale din S.U.A. etc. ce credeți dv. asupra repercusiunii pe arenă internațională și care ar putea să fie situația noastră internă ?

- 4 -

Răspuns : Pe scară internațională, se va dezvolta cred, o supremație armată a S.U.A. Aceasta nu înseamnă însă că războiul ar fi iminent. Armamentul atomic posedat de ambele tabere, nu numai că nu poate duce la conflict armat - afară de cazul unui gest de iresponsabilitate.

Pacifiștii ar trebui să nu lupte împotriva înarmărilor, ci din contra, cu cât mai intense vor fi pregătirile, cu atât războiul se va îndepărta.

Ce se poate aștepta de la America, o țară de negustori și afaceri, care nu și-a putut aduce ostaticii de peste un an, și care discută și probabil va accepta condițiile umilitoare puse de Iran.

Războiul nu-i apare ca o soluție inevitabilă.

Pentru noi, poate că evenimentele atât de precipitate, poate că vor aduce oarecare ameliorare în situația internă, în orice caz, evenimentele internaționale, din care cele din Polonia sînt de cea mai mare importanță, constituie un început, care pot duce - într-un viitor nu prea apropiat - la multe schimbări de situații.

Dar, vezi d-ta, postul de radio "Europa Liberă", care este agentură americană stipendată de congres, care a făcut atîtea discuții în jurul încercării palide din România de a se înființa sindicatele libere, nu face nici o legătură, nu spune nici un cuvînt despre similitudinea dintre sindicatele libere poloneze - acțiune încununată de succes - și încercarea din România. Este aceasta o vădită atitudine față de România, pe care nu vrea să o supere cu nimic ; acesta este prețul cu care conducerea noastră, cumpără atitudinea americană, prin aceea că conducerea se manifestă mai mult uneori, mai puțin alte ori, împotriva Uniunii Sovietice.

Fără îndoială, adaugă JOVIN - conducerea noastră nu se mai bucură de încredere și simpatie nici în exterior și nici pe plan internațional.

Dovadă, insuccesul total al vizitei de stat din Franța și reacția presei cu prezenta vizită în țările scandinave, care și-a formulat aceleași păreri împotriva politicii noastre interne, denunțînd conducerea noastră ca cea mai autoritară stalinistă dintre toate țările din lagărul sovietic, dictatura personală, cultul personalității, lipsuri de articole strict necesare, ignorarea completă a drepturilor omului etc. etc.

Mi-a mai spus că are un prieten al cărui nume nu l-a divulgat - care a stat 16 ani în prizonierat la ruși, care îl vizitează, că, după acesta, conducerea noastră va fi înlăturată fie de muncitori, fie de cei din jurul conducerii, care în momentul limită, își vor căuta altă orientare.